

Lausunto Pohteen sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämissuunnitelman luonnoksesta 2027–2030, syksy 2026

Vastaaja:

-

Vastaus:

29.09.2026, 15.09 - 29.09.2026, 15.12

1. Lausuntoa antavan rooli *

Yksityinen henkilö

2. Lausuntoa antavan yhteystiedot *

Etunimi	Terhi
Sukunimi	Määttä
Sähköposti	terhi.maatta@dnainternet.net

3.

OMAISHOIDON TUEN LEIKKAUS

Olen huolestuneena lukenut Pohteen suunnitelmista leikata merkittävästi omaishoidon tuesta koskien 2 ja 3 palkkioluokkia sekä toimeksiantosopimuksella toimivien sijaishoitajien palkkioita.

Pohde tarkastelee säästöjä liian kapeasti. Säästö saadaan paperilla näyttämään paremmalta mitä todellisuus tulee olemaan. Laskelmissa ei ole huomioitu millaisia kuluja omaishoidon tuen leikkaaminen tuo mukanaan. Eikä tuen laskemisesta tuleviin seurauksiin ole varauduttu millään tavalla.

OMAISHOIDON TUKI HOITOISUUSLUOKKA 2

Omaishoitajat jotka hoitavat hoitoisuudeltaan 2 maksuluokkaan kuuluvia hoidettavia ovat henkilöitä ovat sitoutuneet omaisen hoitoon ympärivuorokautisesti.

Ne joille tukea maksetaan ovat käytännössä joutuneet jättäytymään ansiotyöstä pois hoitamaan ympärivuorokautista laitoshoidoa vaativaa hoidettavaa henkilöä kotiin.

Hoitoisuusluokkaan 2 kuuluva hoidettava ei voisi asua kotona, ilman omaishoitajan antamaa hoitoa, huolenpitoa, ohjausta ja valvontaa, vaikka hänellä olisi kotiin annettavia muita palveluja käytössä.

Hoidettava ei voi olla yksin ja hoitajan on asuttava samassa taloudessa hoidettavan kanssa. Päävastuu hoidosta on omaishoitajalla.

Käytännössä vaikka työssäkäynti ei ole omaishoidon tuen saamiselle este, hoitajat jotka hoitavat maksuluokan 2 eivät kykene käymään töissä. Nämä hoitajat eivät ole oikeutettuja esim, työttömyyspäivärahaan, koska eivät voi ottaa työtä vastaan koska omaishoitajuus sitoo heitä niin vahvasti.

Hoidettava ei voi olla kodin ulkopuolella (päiväkot, koulu, päivätoiminta) kuin maksimissaan 5 tuntia päivässä 4-5 kertaa viikossa.

Tuohon aikaan lasketaan se, että omaishoitaja tai laittaa hoidettavan taksiin ja ottaa hänet vastaan muutamaa tuntia myöhemmin. Käytännössä olisi mahdollisuus tehdä töitä 2-3 päivässä.

Mikäli 2 hoitoisuusluokan tukea saava omaishoitaja kykenee käymään töissä, niin hoidettava saa tässä tilanteessa runsaasti palveluita. Tällöin omaishoidon tuki joka tapauksessa maksetaan alennettuna 1 maksuluokan mukaan. Eli maksun alentaminen ei koske heitä.

Hoitoisuusluokan 2 omaishoitajista ovat sellaisia, jotka ovat tällä korvauksella hoitaneet vaikeasti vammaisia/sairaita omaisia kotona vuosia tai jopa vuosikymmeniä.

Pohteen suunnitelmassa on siis leikata kaikkein heikoimmassa asemassa olevien omaishoitajien palkkiota. Lasten, nuorten ja nuorten aikuisten omaishoitajille tuo on ainoa tulonlähde, jolla voivat elättää itsensä ja perheensä. Heille omaishoidon tuki ei ole joku summa joka tulee palkan tai eläkkeen päälle. Se on heille elintärkeä tulonlähde vaikeassa elämäntilanteessa, jossa vapaa-ehtoisesti haluavat hoitaa omaistaan mahdollisimman pitkään kotona.

30% tuen leikkaaminen kerralla ajaa omaishoitajat ja hoidettavat tilanteeseen, jossa on tehtävä nopealla aikataululla ratkaisuja joista koituu Pohteelle merkittäviä kuluja.

Monen kohdalla tämä tarkoittaa hoidettavan siirtymistä ympärivuorokautiseen laitoshoidon vastaavaan hoitopaikkaan. Jos ja kun omaishoitaja sanoo irti sopimuksen on hoitopaikka löydyttävä nopealla aikataululla. Osa hoidettavissa ovat sellaisia, joita ei ihan mihin tahansa asumisyksikköön voida siirtää. Hoidettavat tarvitsevat vaativaa laitoshoidon ja sitovat sielläkin yhden henkilön. Tällaista hoitoa ei saa 1110 eurolla kuukaudessa.

Pohteen laillinen velvollisuus on löytää näille vammaisille henkilöille asumispaikka. Heille ei voi ketään jättää ja laki velvoittaa asian hoitamaan. Miten hoitopaikka järjestetään kun sellaisia ei ole tälläkään hetkellä riittävästi tarjolla? Ja tarkoitus oli tukea henkilöitä asumaan mahdollisimman pitkään kotona.

Osan omaishoidettavien kohdalla kun odotellaan sopivaa paikkaa asumisyksiköstä täytyy lisätä merkittävästi päivätoimintaa ja muita palveluita.

Jos hoidettava henkilö on tähän asti käynyt päivätoiminnassa muutamana päivänä viikossa muutaman tunnin tulevat he siirtymään päivätoimintaan 5 päivänä viikossa täysipäiväisesti.

Tämä tulee lisäämään merkittävästi työtunteja päivätoimintaan eli henkilöstökulut kasvavat. Samoin taksimatkoja tarvitaan enemmän eli kuljetusten kulut nousevat.

Paikkoja ei ole tälläkään hetkellä kaikille. Mistä saadaan tiloja, jossa nykyisille päivätoiminnassa oleville järjestetään lisää päivätoimintaa? Uusia asiakkaita on tulossa lisää. Kustannuksiin voi siis lisätä myös lisätiloja päivätoimintaa varten omaishoidon tuen palkkioiden laskun myötä.

Samoin päivähoidossa oleville omaishoidettaville lapsille täytyy lisätä päiväkotipäivän pituutta eli henkilöstökulut tulevat nousemaan.

Sanoin tulee näkymään lisääntyvinä kuluina myös kouluikäisten omaishoidettavien aamu/iltapäivähoidon osalta.

Näihin asioihin ei ole varauduttu ja kustannukset eivät tule olemaan ainakaan pienemmät.

Mitä tehdään sille asialle, että osa vammaisista henkilöistä ei kestä pitkää päivää päiväkodissa/koulussa/ päivätoiminnassa? Koska omaishoidon tuki lasketaan, niin hoidettava ei voi tehdä lyhyempää päivää. Tilanne muuttuu hyvin nopeasti sellaiseksi, että vammaisen henkilö tarvitsee kriisiapua ja osastohoidon erikoissairaanhoidossa.

Onko laskettu kuinka monelle palkkioluokkaan 2 kuuluvalla oikeasti jo tälläkin hetkellä maksetaan tuki alennettuna hoitoisuusluokan 1 mukaan, koska hoidettava saa runsaasti kunnallisiapalveluita:

Omaishoidon palkkiota voidaan alentaa tilanteissa, jotka vähentävät hoidon sitovuutta ja vaativuutta. Palkkiota voidaan alentaa pudottamalla palkkio seuraavaan alemman hoitoisuusryhmän palkkioon tai palkkio voidaan jättää maksamatta.

Palkkiota alentavia tilanteita ovat:

- säännöllinen lyhytaikainen huolenpito tai -perhehoito
- runsaat kotihoidon tai muut vastaavat palvelut

- lapsi tai nuori viettää säännöllisen ajan toisen vanhemman luona, joka ei ole omaishoitaja
- Jos omaishoitaja hoitaa hoitotyön sitovuudeltaan hoitoisuusryhmään II kuuluvaa hoidettavaa ja hoidettava saa runsaasti Pohteen järjestämiä hoito- ja avopalveluja tai hoidettava käy oppivelvollisuuskoulua tai opiskelee, omaishoidon tuki maksetaan hoitoisuusryhmä I palkkioluokan mukaan. Tilannetta arvioidessa huomioidaan omaishoitajaa sitovan hoidon osuutta.
- Runsailta palveluilla tarkoitetaan:
- hoidettava käy säännöllisesti päivätoiminnoissa yli viisi (5) tuntia päivässä 4–5 kertaa viikossa tai
 - hoidettava käy säännöllisesti päivätoiminnoissa yli viisi (5) tuntia päivässä 1–3 kertaa viikossa ja saa lisäksi kotiin annettavaa palvelua/kotihoidon palvelua yli 20 tuntia kuukaudessa

Ne henkilöt, joille omaishoidon tuki maksetaan ilman tuen alentamista hoitavat laitoshoitotasoista henkilöä kotona. Heidän panoksensa hoitoon on merkittävä ja ympärivuorokautisesti sitova. Ja tuki on heille pääsääntöinen tulonlähde. Ei kenenkään palkkiota voi kerralla laskea 30% ilman minkäänlaisia seuraamuksia.

Olette tällä päätöksellä ajamassa kaikkein heikoimmassa asemassa olevat ihmiset erittäin vaikeaan tilanteeseen. Leikkausten tuen niiltä joiden hoidettavat ovat raskaita hoidettavia terveydenhuollosta. Niiltä joiden oma ääni ei koskaan tule kuuluviin näissä asioissa.

Ajanmyötä tulee nämä leikkaukset myös näkymään omaishoitajien uupumisena ja väsymisenä. Joka tulee kuormittamaan Pohteen terveydenhuoltoa. Ja lisäämään kuluja kun tarvitaan enemmän harkinnan varaisia vapaita hoitajille.

HOITOISUUSLUOKKA 3

Tässä hoitoisuusryhmässä omaishoitaja jää työstään palkattomalle vapaalle tai keskeyttää väliaikaisesti opintonsa hoidollisesti raskaan lyhytaikaisen hoitovaiheen vuoksi. Omaishoidon hoitoisuusryhmän III tilanteita voivat olla hoidettavan siirtymävaihe hoitomuodosta toiseen tai toipuminen vakavasta onnettomuudesta tai sairaudesta tai saattohoito.

Hoitoisuusluokan 3 tukea saavia hoitajia on koko Pohteen alueella 10

Näiden omaishoidettavien henkilöiden tilanne vaatisi sairaalahoitoa tai saattohoitoa ympärivuorokautisesti ellei omaishoitaja hoitaisi heitä kotona.

Jos tukea lasketaan suunnitelman mukaan noin merkittävästi, omaishoitaja ei voi jäädä töistä kotiin hoitamaan omaistaan väliaikaisesti ellei hänellä ole vara elättää itseään.

Tällöin nämä hoitajat lopettavat omaishoidon ja hoidettavien kulut siirtyvät täysimääräisenä Pohteelle.

SIIJAISHOITAJAT

Lain mukaan omaishoitajalla on oikeus omaishoidon vapaisiin. Vapaita on mahdollisuus saada harkinnan vastaisena lisää.

Toimeksiantosopimuksella toimivat sijaishoitajat ovat Pohteelle kaikkien halvin ja helpoin tapa järjestää omaishoidon vapaat. Omaishoitaja kun etsii itse sopivan hoitajan hoidettavalle. Hoitopaikkaa vapaiden ajaksi on usein hyvin vaikea löytää.

Jos sijaishoitajien palkkiota alennetaan hoitajia on vaikea löytää tulevaisuudessa. Myös osa sijaishoitajista tulee lopettamaan palkkion alentumisen myötä.

Pohteella täytyy olla tarjolla ympärivuorokautista laitoshoitopaikkoja nykyistä enemmän, kun vapaat on lain mukana järjestettävä. Hoitoa ei saa 150 eurolla vuorokaudessa. Eikä muutama tunti hoitoa kotiin palvelusetelillä auta asiaa millään tavalla.

Tarvitaan siis nopealla aikataululla lisää paikkoja toteuttaa omaishoidon vapaat. Eli kulut kasvavat merkittävästi, koska hoidettavia on enemmän. Kuluihin voi laskea tilavuokrat, henkilöstökulut ja matkat tilapäishoittoon.

Kuitenkin jos tästä on leikattava, niin leikataan ennemmin sijaishoitajien palkkiosta kuin omaishoidon tuen palkkiosta.

Ensisijaisesti voitaisiin vähentää harkinnanvaraisten vapaiden määrää. Jatkossa niitä saisi ainoastaan erittäin haastavaa tilanteessa maksimissaan 6 kuukautta kerrallaan. Jos vapaita olisi yli 4 vrk/kk, niin omaishoidon tukea maksettaisiin alennettuna.

ESIM.

1 harkinnanvarainen vapaa erittäin haastavissa tilanteissa määräaikaisena.

Jos vapaita on 4-5 vrk/kk omaishoidon tukea lasketaan esim. 20%.

Ja jos vapaita on yli 5 vrk/kk tuki maksetaan alimman omaishoidon tuen mukaan.

Kuitenkin ihan pakkotilanteessa sijaishoitajien palkkio on se josta voidaan ennemmin leikata kuin itse omaishoidon tuesta.

Nythän äkkiä nimittäin käy niin, että mikäli omaishoidon palkkiota leikataan ja sijaishoitajan ei, niin sijaittaja joka hoitaa 6 vuorokautta hoidettavaa saa korvauksena 150€ x 6= 900€.

Ja omaishoitaja joka hoitaa 24 vrk/kk saa palkkiota 691,36€/kk.

Ja leikkausten jälkeen jos 150€/vrk korvausta leikataan 30% eli 105/vrk.

Niin kuudella vapaalla sijaishoitajan korvaus on

630€/kk ja yhä edelleen omaishoitaja saisi 24 vuorokauden hoidosta korvausta 691,35€.

Tuo ei ole millään mittakaavalla kohtuullista, koska omaishoitaja on sidoksissa hoitoon 24 vuorokautta kuukaudessa joka ikinen hetki.

OMAISHOIDON PALKKIOIDEN TUEN MUUTOS 2 SKENAARIO

Sivuilla 10 esitellään SWOT analyysi omaishoidon tuen palkkioiden muutoksesta.

Analyysin tehnyt taho ole oikeasti perehtynyt omaishoidon tukeen eikä sitä saavien asiakkaiden ja hoidettavien tilanteeseen kunnolla.

Vahvuudet ja mahdollisuudet eivät oikeasti ole realistisia eikä todenmukaisia. Ne eivät ole vahvuuksia eikä mahdollisuuksia asiakkaille eikä hoidettaville.

VAHVUUDET

Yhteenvedossa skenaariossa vahvuutena nähtiin, että palkkioiden alentaminen vahvistaa omaishoidon tuen asiakkaiden yhdenvertaisuutta YTA-alueella

Tämä perustelu ei pidä mikään tasolla paikkaansa. Nyt ei ole ymmärretty mitä käsite yhdenvertaisuus tarkoittaa.

Se että tuki on samansuuruinen lähes kaikilla ei ole yhdenvertaisuutta. Päinvastoin.

On täysin perusteltua maksaa korkeampaa palkkiota hoitajille, joiden hoidettavat ovat hoitoisuudeltaan sitovampia. Tämä muutos lisää eriarvoisuutta ja on loukkaavaa vaativampaa ja sitovampaa hoitoa antaville.

Esim. Kela maksaa eri suruista tukea vammaisille henkilöille heidän hoidon sitovuuden ja vamman vaikeuden mukaan.

Eihän kaikilla palkansaajillakaan ole sama palkka koulutuksesta, työstä tai työkokemuksesta riippumatta.

Millään mittarilla palkkion alentaminen ei vahvista yhdenvertaisuutta. Millä tavalla on yhdenvertaista, että hoitosuustason 1 omaishoitaja pystyy käymään töissä täysipäiväisesti ja saamaan omaishoidon tukea ja hoidettava saa runsaasti palveluita? Hoitajan työ on vähemmän vaativaa ja vähemmän sitovaa. Hoidettavat ovat sellaisia, joille löytyy helpommin vapaiden ajaksi hoito,

Hoitajan ei ole pakko asua edes samassa taloudessa. Eli hoitaja ei ole ympärivuorokautisesti sidoksissa hoidettavaan

Hoitoisuudeltaan maksuluokkaan 2 kuuluvan hoito sitoo hoitajan kokoaikaisesti 24 tuntia vuorokaudessa.

Ne joille tuki myös maksetaan maksuluokan 2 mukaan ovat käytännössä estyneitä tekemään töitä, koska hoidettava on heidän hoidossaan koko ajan.

Omaishoidon tuen palvelukokonaisuuden näkökulman korostaminen. Omaishoitajalle vapaiden järjestyminen perheelle sopivalla tavalla on merkityksellisempää kuin palkkion määrä.

Tämä koskee pääsääntöisesti maksuluokkaa 1 koskevia hoitajia. Heille joiden hoidettaville vapaat on helpompi järjestää. Joiden hoito ei ole niin kuormittavaa, että vapaiden järjestämiseen riittää kevyemmätkin järjestelyt. Joille omaishoidon tuki on lisätulo palkan päälle. He voivat valita vapaita enemmän kuin palkkion.

Maksuluokan 2 tai 3 hoitajille omaishoidon tuen määrällä on merkittävät merkitys, koska se on ainoa tulonlähde jolla he elävät. Heillä ei ole mahdollisuus valita enemmän vapaita kuin palkkio. Molemmat pitää järjestää.

Näiden ei pitäisi olla millään tavalla myöskään toisiaan poissulkevia. Vapaat on järjestettävä sopivalla tavalla jokaiselle palkkiosta huolimatta.

MAHDOLLISUUDET

Omaishoitajuuden lisäksi asiakkaalle myönnettyt muut palvelut voivat olla kustannuksiltaan ympärivuorokautista palveluasumista korkeammat.

Millä tavalla tämä mahdollisuus on kenenkään kannalta hyvä ratkaisu. Hoitaja saa samasta työstä vähemmän korvausta ja samalla hoidettavalle myönnetään kalliimpia palkkiota kuin omaishoitajuus tai palveluasuminen olisi.

Tämä on enemmän uhka kuin mahdollisuus.

Osalle omaishoitajuudesta luopuminen voi tarkoittaa sekä asiakkaalle että hoitajalle mahdollisuutta itsenäistymiseen.

Maksuluokan 2 hoidettavat eivät itsenäisty sillä tavoin, että muuttavat kotoa pois kuten normaalisti esim. nuori muuttaa. Heidän itsenäistyminen vaatii Pohteen järjestämään ympärivuorokautista palveluasumista. Nyt ei puhuta kevyen tuen asumisesta vaan vaativasta ympärivuorokautisesta laitoshoidosta.

Tässä ei anneta perheille mahdollisuutta harkita omaisen muuttamista kodin ulkopuolelle omaa tahtiin, vaan pakotetaan asiakkaat ja hoidettavat siihen.

Pohde ei myöskään ole varautunut tällaiseen jos iso määrä hoidettavia tarvitsee kerralla palveluasumista.

Tämä perustelu voisi sopia maksuluokan 1 asiakkaille ja heidän hoidettaville joita omaishoidon tuen alentaminen ei koske.

HEIKKOUEDET

Heikkoutena skenaariossa nähtiin, että osa nykyisistä omaishoitajista luopuu tehtävästään

Näin tulee tapahtumaan, koska omaishoitajat pakotetaan siihen. Tuen alentamisen kohteena on kaikkein ympärivuorokautista laitoshoidoa vaativaa hoitoa vaativan hoidettavan omainen hoito kotona. Tätä tukea saava elättävät tuolla tuella itsensä, koska ei ole oikeutettu muihin tukiin eikä voi ottaa työtä vastaan.

Omaishoitajana toimiminen ei ole ideologionen valinta. Se ei ole valinta että hoitaja ei halua mennä töihin. Moni omaishoitaja oman jaksamisen vuoksi haluaisi käydä töissä kodin ulkopuolella. Hoidon sitovuus ei kuitenkaan sitä salli.

Esim. Jos perheessä on vaikeasti kehitysvammainen ja autistinen lapsi. Vammaa ei ole voitu millään tavalla selvittää

raskauden aikana. Tilanne ei selviä synnytyksen jälkeen vaan muutama vuosi myöhemmin.

Lapsi ei kykene olemaan päivähoidossa pitkiä aikoja, koska kuormittuu liikaa. Kuormitus lisää haastavaa käytöstä, joka sitoo lisää henkilökuntaa hoitamaan lasta.

Päiväkoti ei pysty hoitamaan lasta pidempiä aikoja, koska lapsi oireilee niin paljon. Toinen vanhemmista jää kotiin hoitamaan lasta, jonka etu kuntoutuksen kannalta on se, että päivän pituus on muutaman tunnin.

Vanhempi on oikeutettu maksuoluokan 2 omaishoidon tukeen.

Ei vanhempi valinnut tätä tilannetta. Omaishoitaja haluaa hoitaa lasta kotona ja antaa parhaan mahdollisen kasvuympäristön lapselleen kuten kaikki muutkin vanhemmat haluavat. Hänellä ei ole juuriaan vaihtoehtoja ellei anna lasta asumisykköön hoidettavaksi.

Sama on kyseessä kouluikäisten, nuorten aikuisten, puolison ja omien vanhempien omaishoitajilla. On helppoa ajatella, että ainahan omaishoitaja voi mennä töihin. Ilman, että Pohteelle tulee kuluja omaishoitaja ei voi mennä töihin. Hoidettavalle on oltava riittävät palvelut jotka maksavat.

Sitten tulee ongelma johon Pohteella ei ole ratkaisua. Mitä jos täysi-ikäinen onashoidettava sairastuu? Omaishoitajalla on vastuu huolehtia hoidettavan hoidosta. Hoidettava ei voi mennä esim. päivätoimintaan. Lain mukaan omaishoitaja ei jäädä myöskään kotiin hoitamaan hoidettavaa. Työnantajalla ei ole velvollisuutta antaa palkallista tai edes palkatonta vapaata tällaista varten. Myöskään hoitopaikkaa tällaisia tilanteita varten ei Pohteella ole olemassa.

Muutoksesta Pohteelle aiheutuvat hallinnon kulut. Asiakkaiden kuuleminen ja päätökset

Tämä tulee olemaan iso kuluerä. Henkilökunnan työtunteja menee paljon turhaan säätämiseen. Asiakkaille pitää antaa asia hyvissä ajoin tiedoksi. Jokaista asiakasta on kuultava ja mietittävä yksilölliset ratkaisut tilanteeseen. Pohteella on oltava vaihtoehtoja esim. päivätoiminnan lisääminen, palveluasuminen jne. valmiina.

Tässä vaiheessa kun omaishoidon tukea lasketaan ei voida alkaa vaihtoehtoja miettimään. Niille on oltava resurssit käytössä väittämästi.

Päätökset ja niihin käsittely tuovat kuluja. Kyse on merkittävästä määrästä työtunteja.

UHAT

Asiakkaat siirtyvät raskaimpiin palveluihin ja kustannukset kasvavat.

Pohde ei kuitenkaan voi jättää hoidettavaa henkilöä hoitamatta. Heille on lisättävä palveluita. Tarvitaan enemmän päivätoimintapaikkoja, koska hoidettavien täytyy olla jossain sen aikaa kun aiemmin omaishoitajana toiminut henkilö on töissä.

Päivätoiminta on lain mukaan järjestettävä. Tälläkin hetkellä tilanne on sellainen ettei paikkoja ole tarpeeksi. Osan päivätoiminnassa olevien päivää on pidennettävä. Taksimatkojen määrä lisääntyy, koska hoidettavat tarvistevat myös kuljetuksen sinne.

Osan on pakko siirtyä ympärivuorokautiseen hoitoon asumisyksikköön.

Myös osa sijaishoitajajista tulee lopettamaan. Vapaat on kuitenkin järjestettävä. Osa alkaa valmistautumaan hoidettavan siirtämistä

ympärivuorokautiseen hoitoon asumisyksikköön. Jonka vuoksi myös vapaat halutaan järjestettävän kodin ulkopuolella.

Kustannukset tulevat nousemaan valtavasti.

Palkkioiden muutos voi johtaa oikaisuvaatimuksiin.

Omaishoitajat tulevat valittamaan päätöksestä. Valitukset on käsiteltävä. Niiden käsittely tulee vaatimaan merkittäviä määriä

työtunteja, koska valituksista pitää antaa kirjalliset päätökset. Myös hallinto-oikeuteen meneviin päätöksiin Pohteen tulee antaa vastine. Ja käsitellä asiat uudestaan mikäli oikeus muuttaa päätöstä. Tähän tulee varata runsaasti työtunteja ja resursseja.

Omaishoidon peittävyys aleneminen.

Omaishoitajien määrä tulee vähenemään. Koska omaishoitajan työtä ei arvosteta eikä korvauksella pysty elämään vaikeassa elämäntilanteessa ei alunperinkään aleta omaishoitajaksi.

Hoidettavat henkilöt on kuitenkin hoidettava ja tällöin edullinen omaishoitajuus vaihtuu raskaaseen hoitoon kodin ulkopuolella.

Kustannukset maksaa Pohde.

Osa nykyisistä hoitajista lopettavat omaishoitajana toimimisen, koska heille ei jätetä vaihtoehtoa taloudellisesti.

YHTEENVETO

Omaishoidon tuen leikkauksia on tarkasteltava uudestaan. Tuen leikkaaminen rajusti ei ole vaihtoehto. Päätös aiheuttaa lisäkuluja ja kärsimystä kaikille osapuolille.

Ennemmin olisi syytä tarkastella harkinnanvaraisia etuuksia. Kaikki harkinnanvaraiset etuudet pitää laittaa pääsääntöisesti jäihin. Ei myönnetä omaishoidon harkinnanvarainen varaisia vapaita ilman erittäin perusteellisia perusteita. Tällä hetkellä niitä on tarjottu, että kannattaa hakea useampia. Monilla on vapaita 4-6 ja erittäin harva oikeasti tarvitsee vapaita noin paljon. Niistä on vara leikata merkittävästi. Tai tarjota kolmen lakisääteisen vapaan tilalle edullisempia vaihtoehtoja kuin esim. laitoshoitoinen paikka kodin ulkopuolelta.

Sieltä tulee myös merkittäviä säästöjä sijaishoitajien palkkioihin. Samoin säästöjä tulee, kun hoidettavien määrä kodin ulkopuolisessa hoitopaikassa vähenee.

Samoin omaishoidon tuen myöntämisen perusteluihin voi laittaa ehdon, että omaishoidon tuli maksetaan alennettuna, jos vapaita on esim. enemmän kuin 4.

Nyt meillä on perheitä joille myönnetään aika kevyin perustein 6 vapaata kuukaudessa kodin ulkopuolella laitoshoidossa.

Samoin päivätoimintaa pitäisi pystyä tarkastelemaan kriittisesti. Tällä hetkellä paikkoja ei ole kaikille, mutta samaan aikaan osa paikoista on iltpäivisin tyhjiä asukkaiden lähdettyä. Työaika on klo 16.30 asti ja asiakkaat lähtevät kotiin klo 14. Turhia ja tyhjiä tunteja on aika paljon.

Asumisyksikössä asuvat henkilöt eivät tarvitse päivätoimintaa koko aikaisesti. Heille voisi riittää 3-4 tuntia päivässä. Tällöin voitaisiin samassa päivätoiminta paikassa, samalla henkilökuntamäärällä järjestää jopa puolet enemmän päivätoimintaa, kun asiakkaat kävisivät siellä kahdessa vuorossa.

Esim. Uulan asumisyksiköstä tulisi asiakas Hanhilehtoon taksilla kello 8.00. Taksi hakisi Uulasta toisen asiakkaan ja veisi Hanhilehtoon klo 12. Sama taksi kuljettaisi aamulla klo 8.00 menneen asiakkaan Uulaan. Klo 15-16 hakisi taksi myöhemmin tulleen asiakkaan takaisin asumisyksikköön,

Sama päivätoimintapaikka ja sama henkilökuntamäärä riittäisi. Vastaavia toimintatapoja on mahdollisuus toteuttaa kaikissa päivätoimintapaikoissa.

Omaishoidon tuki on kaikkein halvin muoto järjestää vaikeasti vammaisten, sairauden ja ikääntyvien hoito. On tärkeää, että hoidettava voi mahdollisimman pitkään asua kotona.

Paperilla tuen leikkaaminen saadaan saadaan näyttämään paremmalta mitä todellisuus tulee olemaan. Tuen leikkaaminen kerralla noin paljon on liian paljon. Ei keneltäkään muultakaan leikata yhtäkkiä palkkaa samasta työstä 30%.

Mikäli tukia leikataan pitää summan täytyy olla pienempi. Esim. Omaishoidon tuen osalta 15%.

Ja jos sijaishoitajien korvausta on leikattava, niin ensin sitten leikatkaa siitä kuin sen omaishoitajan palkkiosta.

Eli omaishoitajalla leikattavaa summaa on kohtuullistettava. Mielellään siihen ei hoitoisuusluokassa 2 kosketa ollenkaan. Hoitoisuusluokan palkkiota alennetaan maksimissaan, niin että summa on 1500€/kk.

Säästöt täytyy kohdittaa niihin harkinnanvaraisiin vapaisiin, taksimatkoihin, ylimääräisiin vaatetuskuluihin, kodin muutostöihin. Kaikki kodin muutostöihin liittyvät harkinnanvaraiset etuudet jäihin elleivät ne ole esim. turvallisuuden tms. vuoksi täysin välttämättömiä.

Harkinnanvaraisia vapaita ei kenellekään ellei perheen tilanne ole erittäin haastava ja vaikea. Tällöinkin vapaat myönnetään määräaikaisena esim. 6 kuukautta kerrallaan.